

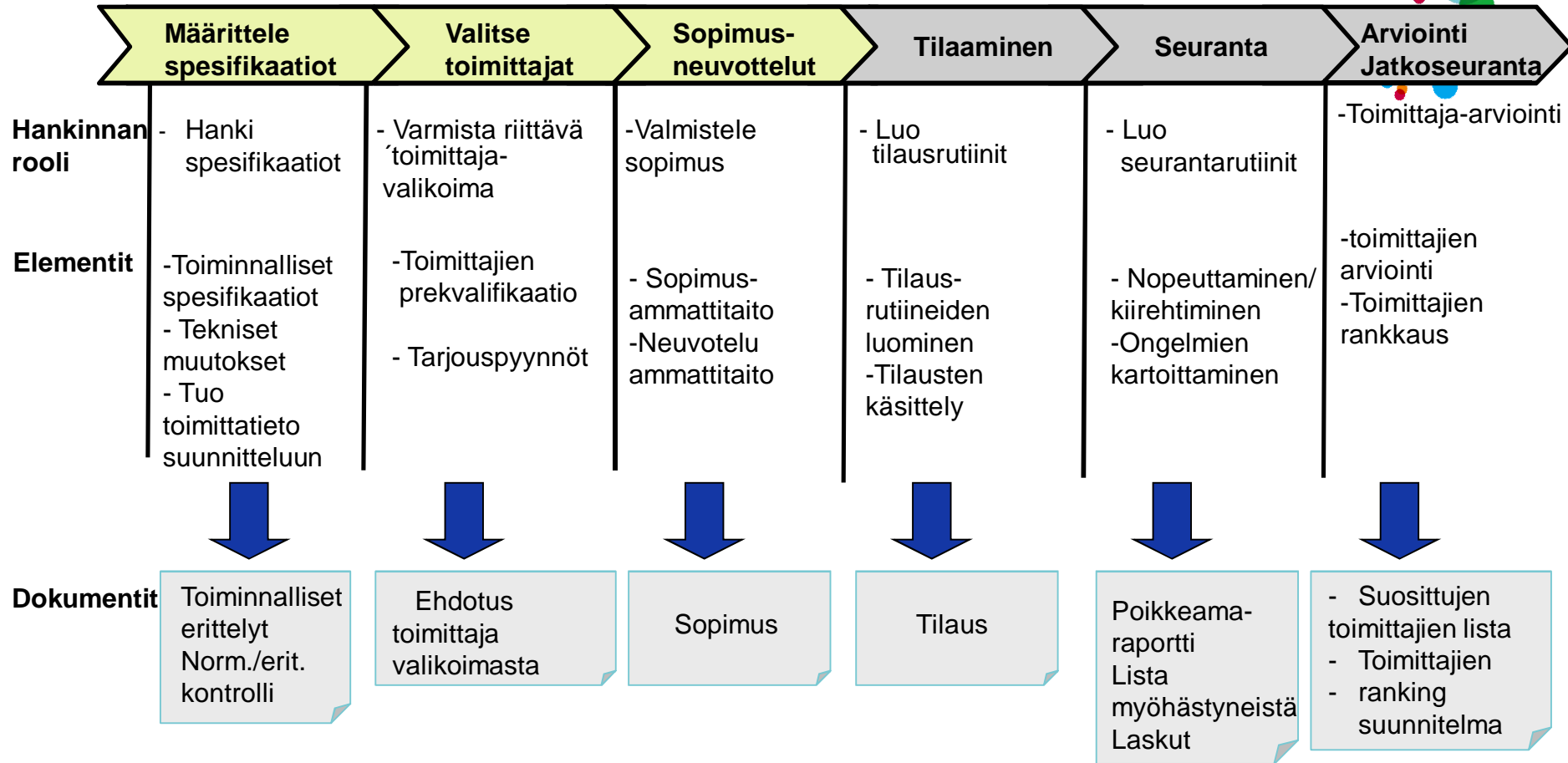
Osto- ja hankintatoiminta

Ostoprosessin vaiheet

Askel 3. Ostosopimus - kiinteä hinta vai
kustannusten korvaus,
Askelet 4. ja 5. Tilaaminen ja tilauksen valvonta
sekä Askel 6. Seuranta ja arviointi

Anu Suominen

Ostoprosessi



Askelet 4 & 5: Tilaaminen ja tilauksen valvonta



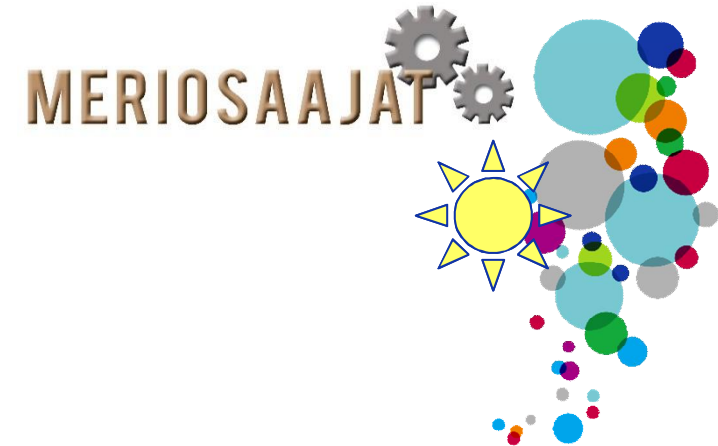
○ Eri tyyppisiä valvontatapoja:

- **Poikkeusten valvonta:** ostaja tekee toimenpiteitä ainoastaan organisaation antaessa signaaleita materiaalien puutteesta
- **Rutiinivalvonta:** estääkseen materiaalin toimitus- ja laatuongelmia – muutama päivä ennen luvattua toimitusta, ostaja ottaa yhteyttä toimittajaan varmistaakseen toimituspäivän
- **Tilanteen etukäteisvalvonta:** kriittisten osien suhteen – yksityiskohtainen tuotantosuunnitelma annetaan ostajalle ja prosessin aikana ostaja tekee perioditarkastuksia
- **Kentän valvonta:** kriittisille osto-osille – kenttätarkastaja tarkastaa periodittain saitilla, että onko toimittaja aikataulussa (mm armeijan projektit)]

Yhteenvetona ostajan tuoma lisäarvo tilaus- ja valvontavaiheessa on

- Tehokkaiden tilausrutiinien kehittäminen
- Tarkastamalla, että toimittaja on vahvistanut kaikki ostotilaukset
- Kehittää ja suorittaa tietokoneavusteita, erityyppistä valvontaa ja tarkastusta
- Ylläpitää tietokoneavusteista tietokantaa koskien kriittistä osto- ja toimitusinformaatiota
- Kehittää järkeviä toimenpiteitä tilausten käsittelyyn
- Lisätä tarvittaessa tehokkaita ongelmanratkaisukeinoja

Askel 6: Seuranta ja arviointi



- **Asioita joista tulisi pitää huolta:**
 - Verrata laskua tilaukseen
 - Selvitellä toimituksiin liittyviä seikkoja
 - Sopia takuukanteita ja rikkomuspykälää
 - Sopia liian työn lopputuloksesta tai työstä joka ei vastaa spesifikaatioita
 - Organisoida osto- ja toimittaja dokumentaatioita
 - Tallentaa projektien arvioita
 - Arvioida toimittajien suoritussijoituksia
- **Askel 6: Ostajan tuottama lisäarvo**
 - Sopia kanteita, jotka liittyvät työhön jota ei ollut mainittu spesifikaatioissa
 - Tallentaa käyttäjäkokemuksia tietyistä tuotteista ja toimittajista toimittajarankkausjärjestelmän avulla
 - Valvoa sopimusten vastaavuutta

Suurimmat pullonkaulat ja ongelmat 1/2

- **Toimittaja- tai brändispesifikaatiot:** useimmat ostajat ovat vain vähän mukana spesifiointivaiheessa, joten määrittelyt ovat usein suunniteltu tiettyä toimittajaa varten
- **Riittämätön toimittajavalikoima:** Riittämätön toimittajien arviointi taloudellisten vahvuuksien ja teknisten kyvykkyyksien suhteen johtaa saatavuuden epäjatkuvuuteen toimitusvaiheessa
- **Henkilökohtaiset suhteet:** Ostotilaukset tehdään toimittajille, joiden kanssa käyttäjällä on ystävällinen suhde. Sen seurauksena tämä toimittaja ei välttämättä ole yhtä kilpailukykyinen
- **Sopimukset ovat liian yleisellä tasolla,** riittämättömiä, toimittajan laatimia tai niitä ei ole ollenkaan
- **Riittämätön asiantuntemus sopimuskäytännöistä:** johtaa väärinymmärryksiin siitä, miten toimittajan tulisi toimia ja hankaluuksiin selvittäessä toimitus ja laatuongelmia

Suurimmat pullonkaulat ja ongelmat 2/2

- Liiallinen keskittyminen hintaan: Päätökset tulee perustua kokonaiskustannuksiin (total-cost-of-ownership (TCO)) kuin pelkästään hintaan
- Huono hallinnointiprosessi: kunnollisen hallintojärjestelmän perustaminen voi johtaa merkittäviin säästöihin
- Ongelmat toimitusvaiheessa: myöhästynyt tai vajaa toimitus, laatuongelmat voivat vaarantaa liiketoimintaprosessien jatkuvuuden
- Toimittajia ei arvioida systemaattisesti: johtaa epäammattimaisiin toimittajiin ja toistuviin ongelmiin.

Lähteet

- o van Weele, Arjan. Purchasing and Supply Chain Management. 5 ed.

